

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
Π.Μ.Σ. ΜΟΝΤΕΛΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Περιλήψεις και abstracts Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών
μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών
με έτος εισαγωγής το ακαδημαϊκό έτος 2009-10

Περιεχόμενα

426M/2009001	ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ.....	3
426M/2009002	ΒΕΖΥΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ ΣΟΦΙΑ - ΜΕΛΛΗ	4
426M/2009003	ΓΚΟΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΗΛΙΑΣ.....	5
426M/2009004	ΔΑΡΣΙΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.....	6
426M/2009005	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΙΔΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ	7
426M/2009007	ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ ΣΟΦΙΑ	9
426M/2009008	ΘΩΜΑ ΡΑΛΙΑ	11
426M/2009009	ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ	12
426M/2009010	ΚΑΚΑΡΗ ΕΛΕΝΗ.....	13
426M/2009011	ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ ΜΑΡΙΕΤΤΑ	14
426M/2009012	ΚΑΡΥΔΑΣ ΘΕΟΦΑΝΗΣ	15
426M/2009013	ΚΟΛΟΒΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	16
426M/2009014	ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	17
426M/2009015	ΚΟΣΕΓΙΑΝ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ	18
426M/2009016	ΚΟΣΜΙΔΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ.....	19

426M/2009017	ΚΟΥΚΩΛΗ ΜΑΡΙΑ.....	20
426M/2009018	ΚΡΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ	21
426M/2009019	ΚΥΠΡΑΙΟΥ-ΜΟΣΧΟΒΑΚΟΥ ΚΑΛΛΙΟΠΗ-ΜΑΡΙΑ.....	22
426M/2009020	ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ.....	23
426M/2009021	ΜΗΤΚΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ	25
426M/2009022	ΜΗΤΣΟΥΡΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.....	26
426M/2009023	ΜΠΟΥΖΑΚΗ ΙΩΑΝΝΑ.....	27
426M/2009024	ΝΟΜΙΚΟΥ ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	28
426M/2009025	ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ	30
426M/2009026	ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	32
426M/2009027	ΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ.....	33
426M/2009028	ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΕΡΑΣΜΙΑ	34
426M/2009029	ΠΑΠΑΠΑΝΟΥΣΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ.....	35
426M/2009030	ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΤΟΥ- ΜΟΛΦΕΤΑ ΜΑΡΚΕΛΛΑ	37
426M/2009031	ΠΟΘΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ	38
426M/2009032	ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ	39
426M/2009033	ΠΡΩΤΟΓΕΡΑΚΗ ΝΕΚΤΑΡΙΑ.....	40
426M/2009034	ΣΥΝΤΙΧΑΚΗ ΜΑΡΙΑ.....	42
426M/2009035	ΤΣΕΚΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ	43
426M/2009036	ΤΣΙΓΑΡΟΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ.....	45
426M/2009038	ΧΑΙΡΕΤΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ	46
426M/2009039	ΧΑΡΧΑΛΑΚΗ ΕΛΕΝΗ.....	47
426M/2009040	ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΕΛΕΝΗ	49

426M/2009001 ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

Η διαπολιτισμικότητα στο ελληνικό σχολείο. Στάσεις και αντιλήψεις των διευθυντών/ριών της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης Χρίστος Γκόβαρης, Αναπληρωτής Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Θεσσαλίας Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου Έλενα Θεοδωροπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Περίληψη Σκοπός της εργασίας αυτής είναι η προσέγγιση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης μέσα από το εννοιολογικό υπόβαθρο και τις πρακτικές που αυτή εφαρμόζει στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Σε αυτό το πλαίσιο διερευνώνται οι στάσεις και οι αντιλήψεις των στελεχών εκπαίδευσης, όπως είναι οι διευθυντές δημοτικών σχολείων της Ρόδου, σε σχέση με τα πεδία της Πολυπολιτισμικότητας και της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης. Στόχος της έρευνας είναι να διαπιστωθεί η δυνατότητα εφαρμογής της πρακτικής της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης στη σχολική πραγματικότητα αναφορικά με τον παιδαγωγικό και διοικητικό ρόλο των διευθυντών και πώς διαμορφώνεται η στάση τους έναντι των μαθητών με διαφορετικό γλωσσικό και πολιτισμικό υπόβαθρο. Η εργασία αποτελείται από δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος παρουσιάζονται οι θεωρητικές προσεγγίσεις για την διαπολιτισμικότητα και στο δεύτερο μέρος ακολουθεί η ανάλυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων σε σχέση με την στάση και τις πρακτικές των διευθυντών στο θέμα της διαπολιτισμικότητας. Το γενικό συμπέρασμα που προκύπτει είναι η θετική στάση των διευθυντών απέναντι στην διαπολιτισμικότητα και οι προσπάθειές τους που εγγράφονται στη γενικότερη κατεύθυνση της ενίσχυσής της, παρά τα προβλήματα και τις αδυναμίες του εκπαιδευτικού συστήματος.

Abstract This project aims to approach intercultural education through the conceptual background and practices that apply in Primary Education. In this context, attempt was made to explore the attitudes and perceptions of primary schools principles in the island of Rhodes, in the framework of Multiculturalism and Intercultural Education. The purpose of the survey is to determine the applicability of the practice of intercultural education in school's environment in relation to the educational and administrative role of the principles and how they shape their attitudes towards students with different linguistic and cultural backgrounds. The survey consists of two parts. The first part includes the theoretical approaches to interculturalism and the second part presents the analysis of the research results in relation to the attitudes and practices of principles on the issue of multiculturalism. The general conclusion is the positive attitude of principles towards interculturalism and their efforts towards supporting it, despite the problems and the weaknesses of the educational system.

426M/2009002 ΒΕΖΥΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ ΣΟΦΙΑ - ΜΕΛΛΗ

Επικοινωνία σχολείου – οικογένειας αναφορικά με την πρόοδο των μαθητών: Συγκριτική μελέτη απόψεων νηπιαγωγών και δασκάλων Α' δημοτικού)

Νικόλαος Ανδρεαδάκης, Επίκουρος Καθηγητής, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Θωμάς Μπαμπάλης, Επίκουρος Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστημίου Αθηνών

426M/2009003 ΓΚΟΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΗΛΙΑΣ

Ο εκπαιδευτικός λόγος της Διδασκαλικής Ομοσπονδίας Ελλάδος (Δ.Ο.Ε.) για τη δομή, την οργάνωση, τη διοίκηση και της εποπτεία της Γενικής Εκπαίδευσης (1974-2009)

Καθηγητής Αναστάσιος Κοντάκος, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγητής Ιωσήφ Μπουζάκης, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Πατρών

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

426M/2009004 ΔΑΡΣΙΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Απόψεις και στάσεις εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για την επικοινωνία σχολείου – οικογένειας

Καθηγητής Αναστάσιος Κοντάκος, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Θωμάς Μπαμπάλης, Λέκτορας, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστημίου Αθηνών

426M/2009005 ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΙΔΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

Απόψεις εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για το ρόλο του Σχολικού Συμβούλου στο σύγχρονο Σχολείο

Καθηγητής Νικήτας Πολεμικός, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Θωμάς Μπαμπάλης, Επίκουρος Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστημίου Αθηνών

Εισαγωγή Η εποχή μας χαρακτηρίζεται ως η εποχή της ταχύτητας και των μεγάλων αλλαγών. Μέσα στον 21ο αιώνα που διανύουμε η εκπαίδευση αποκτά νέα διάσταση με τις σημαντικές κοινωνικές, οικονομικές και τεχνολογικές εξελίξεις. Κατά συνέπεια προκειμένου να προσαρμοστεί και να ανταποκριθεί στις καινούργιες συνθήκες που διαμορφώνονται, οργανώνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να δημιουργήσει και να λειτουργήσει το Σύγχρονο Σχολείο. Στην εκπαίδευση η εφαρμογή των αλλαγών βρίσκεται στα χέρια των εκπαιδευτικών και η αποτελεσματικότητά τους εξαρτάται από αυτούς σε μεγάλο βαθμό. Οι εκπαιδευτικοί έχουν ανάγκη ενός αποτελεσματικού μηχανισμού στήριξης, καθοδήγησης, επανατροφοδότησης, επιστημονικής συμβουλευτικής. Στο ρόλο αυτό καλείται να ανταποκριθεί ο Σχολικός Σύμβουλος. Οι Σχολικοί Σύμβουλοι είναι στελέχη της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με ευθύνες επιστημονικού και παιδαγωγικού καθοδηγητικού έργου. Έχουν τη γενική παιδαγωγική ευθύνη για συγκεκριμένες σχολικές μονάδες μιας εκπαιδευτικής περιφέρειας. Ο θεσμός του Σχολικού Συμβούλου καθιερώθηκε το 1982 ύστερα από απαίτηση των συνδικαλιστικών φορέων των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Η καθιέρωση αυτού του θεσμού ήρθε να αντικαταστήσει το θεσμό του Επιθεωρητή, που ίσχυε μέχρι τότε. Ο θεσμός του Επιθεωρητή είχε μακρά ιστορία, κατά την οποία υπήρξαν κάποιες μεταβολές. Ο ρόλος του Σχολικού Συμβούλου είναι καθοριστικός αφού είναι αυτός που καλείται να στηρίξει τον εκπαιδευτικό στην εφαρμογή νέων προγραμμάτων και νέων διδακτικών μεθοδολογιών και τεχνικών που αφορούν στην προσαρμογή του νέου Σχολείου στη σύγχρονη πραγματικότητα. Προσδιορίζοντας την έννοια του όρου «ρόλος» θα χρησιμοποιήσουμε την περιγραφή του Ντούσκα, (2007) ο οποίος υποστηρίζει ότι «Με την έννοια ρόλος εννοούμε το σύνολο των προσδοκιών και της αναμενόμενης συμπεριφοράς ενός ατόμου το οποίο κατέχει μια θέση μέσα σε μια ομάδα» (Ντούσκας, 2007) Σκοπός Η παρούσα έρευνα στοχεύει να διερευνήσει τις επικρατούσες απόψεις των εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης αναφορικά με το ρόλο του Σχολικού Συμβούλου στο σύγχρονο Σχολείο. Με την έρευνα αυτή επιδιώκεται η καταγραφή των στάσεων, αντιλήψεων και πεποιθήσεων που συνδέονται με το παραπάνω θέμα και που θα δώσουν απαντήσεις στα ερωτήματά που τίθενται. α) Ποια είναι η άποψη των εκπαιδευτικών για το ρόλο του σχολικού Συμβούλου σε σχέση με τον εκπαιδευτικό. β) Ποιες είναι οι απόψεις για το ρόλο του σχολικού Συμβούλου σε σχέση με φορείς της εκπαίδευσης. γ) Πώς τοποθετούνται οι εκπαιδευτικοί στο θέμα της πρωτοβουλίας της παρέμβασης του Σχολικού Συμβούλου στο εκπαιδευτικό

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών

Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού

Π.Μ.Σ. «Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων»

Φυτώριο ΚΕΓΕ "Δήμητρα", Λ. Ρόδου- Καλιθέας, Ρόδος ΤΚ:85100 * Τηλ: 2241099421. Fax: 2241099420

<http://www.pse.aegean.gr/pms-msaem>

έργο;δ) Πώς αντιλαμβάνονται οι εκπαιδευτικοί τη συνεργασία τους με το Σχολικό Σύμβουλο;ε) Ποιες είναι οι εμπειρίες των εκπαιδευτικών από την επαφή τους με το Σχολικό Σύμβουλο.Μεθοδολογία έρευναςΗ παρούσα έρευνα συνιστά μια μελέτη περίπτωσης της νήσου Σάμου με ποσοτικά στοιχείαΗ έρευνα πραγματοποιήθηκε το σχολικό έτος 2010-2011.Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 112 δασκάλους. Για τη συλλογή του δείγματος

SUMMARYThe present research was carried out in the school year 2010-2011 and it constitutes a study of Samos island's case with quantity features. The research has as a goal to write down the prevailing views of teachers of Primary Education with regard to the role of School Councillor in modern school.According to the research the cooperation of teachers with School Councillor is necessary. School Councillor has to cooperate with teacher of class and he ought to inform teachers of modern teaching methodologies' subjects. Assessment and control of teachers' educational work isn't a part of School Councillor's role. The teachers' experience in their cooperation with School Councillor was negative although the majority of teachers think that the cooperation with him isn't without result. School Councillor affects teachers' decisions and maybe he corrects their weaknesses. However, School Councillor can't direct their work.A lot of teachers feel stress when they cooperate with School Councillor.The present research is a source of new researching questions. The most important of them can be regarded the following:For which reason teachers don't agree that assessment of their educational work is a part of School Councillor's role.For which reason teachers regard that they and only them must have the initiative of School Councillor's involvement in educational procedure.How do teachers define the supportive role of School Councillor.

426M/2009007 ΘΕΟΔΩΡΙΔΟΥ ΣΟΦΙΑ

Επιμόρφωση στο σχεδιασμό μαθησιακών δραστηριοτήτων με αξιοποίηση των ΤΠΕ στο πλαίσιο της Εκπαίδευσης για την Αειφορία

Γεώργιος Φεσάκης, Λέκτορας, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Χρίστος Γκόβαρης, Αναπληρωτής Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Νικόλαος Ανδρεαδάκης, Επίκουρος Καθηγητής, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Σε έναν κόσμο που μεταλλάσσεται διαρκώς, ο εκπαιδευτικός -ένας από τα δύο εμπλεκόμενα μέρη που συγκροτούν το δίπολο της μαθησιακής πράξης (εκπαιδευτικός, μαθητής)- καλείται να προσδιορίσει το ρόλο του και να τον ενστερνιστεί, επιλέγοντας ανάμεσα σε δύο αντιδιαμετρικά κείμενες θέσεις: η μία τον οδηγεί να αναπτύσσει χειραφετητική παιδαγωγική, καθοδηγούμενη από την εμπειρία, την έμπνευση και τη δημιουργικότητα, που τον ενδυναμώνει μαζί με τους μαθητές του μέσα από μια πορεία επιτυχών και εσφαλμένων πρακτικών τις οποίες προσεγγίζει αναστοχαστικά και κριτικά, ενώ η άλλη απαιτεί από αυτόν, (McLaren P. & Farahmandpur R. 2005b: 22) αποδοχή και συμμόρφωση καταλήγοντας σε θλιβερές απολογητικές της δεσπόζουσας πραγματικότητας (Λιάμπας, Κάσκαρης, 2007).

In a continuously changing world, the educator one of the two bipolar parts of the learning procedure (educator, student)- is called to determine his role and to embrace it, by selecting between two invariant positions: the first is leading him to develop a emancipated pedagogic, guided by the experience, inspiration and creativity which strengthens him with his students from a path of successful and unsuccessful practices which are unstochastic and critically being approach, where the other one demands from him (McLaren P. & Farahmandpur R. 2005b: 22), acceptance and compliance concluded to sad justifications of dominant reality (Liampas, Kaskaris 2007). The teacher training process of the educator is a "foundation element for improvement of the quality of education" (Pamouktsoglou, 2003:366-374) and simultaneously strengthens its pedagogical independence. The present research work focuses on teacher training for educators. The objectives of the work are i) the tracing and analysis of pedagogic concepts of first and second grade educators, according to the distinction of the traditional and the constructivism pedagogical consideration, as it have been defined in a general manner by Becker (2000), ii) the tracing and analysis of any transition or enhancement that has been applied in the traditional/constructivist beliefs of the subjects of the sample as a result of their training, iii) the exploration of their degree of familiarity with the education software environment that has been used in order to the intervention and ability for learning interventions to be designed through ICT as well as their creations MS to be governed from the principles and spirit of the Education for Sustainability. The research is concerning i) at the first stage (preparatory research), in 11 educators of Primary and Secondary Education from territory,

---

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστήμων

Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού

Π.Μ.Σ. «Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων»

Φυτώριο ΚΕΓΕ "Δήμητρα", Λ. Ρόδου- Καλιθέας, Ρόδος ΤΚ:85100 * Τηλ: 2241099421. Fax: 2241099420

<http://www.pse.aegean.gr/pms-msaem>

which they participated to a) face to face teacher training of 15hr duration in Edessa, at 7th and 8th of May 2010, that has been continued by distance and asynchronous e-learning training, of 120 hr duration, for the period of 9th May until the 26th June 2010, by using the LMS (Learning Management System) of KPE Edessas, b) at the second stage (main research) 11 educators Primary and Secondary Education from territory, which they participated to a) face to face teacher training of 15hr duration in Edessa at 16th and 17th December 2011, that has been continued by distance and asynchronous e-learning training, of 15 hr duration for the period of 18th December until the 22th December 2011, by using the LMS (Learning Management System) of KPE Edessas – Giannitsa and of repository-bank MS i-cre8. For data collection utilized closed type questionnaires of beliefs investigation, designed by Becker (2000), semi structured interviews and focus groups that developed innovational with the use of chats, learning activity designs and designs by school programs of three months duration that created by the subjects of the sample. The critical analysis of data has been mainly based in 4 axes the Becker stated: program of studies, teaching approach, student assessment and evaluation. The conclusions of research showed among other a) a deviation between the concepts that state that the educators possess and the ones that they apply during the education act, b) after the intervention of the training, a positive reversal of the beliefs of educators from the traditional to constructivist approach, or a positive approach in constructivism favor c) a contribution of ICT during their utilization, to optimization of teacher training results. The sample size from preamble is not allowing the generalization of the exported conclusions. But the research in itself provide the possibility for better recording, understanding and extending in the mapping of the beliefs of educators, as well as for the weighting of the research tools that has been used.

426M/2009008 ΘΩΜΑ ΡΑΛΙΑ

Ανάλυση περιεχομένου σε video games και δικτυακούς τόπους

Γεώργιος Φεσάκης, Λέκτορας, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγητής Μειμάρης Μιχάλης, Τμήμας Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ΕΚΠΑ

Καθηγήτρια Δημητρακοπούλου Αγγελική, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Η παρούσα διπλωματική εργασία στοχεύει αρχικά στην ανάλυση ψηφιακών παιχνιδιών, δημοφιλών και εκπαιδευτικών που έχουν ως θέμα τους τα μαθηματικά με τη μέθοδο της applied ludology, προκειμένου να ανιχνευτεί και να καταγραφεί το μαθησιακό τους περιεχόμενο. Στη συνέχεια θέλουμε να διαπιστώσουμε αν η ανάλυση ψηφιακών παιχνιδιών με τη χρήση αυτής της μεθόδου βοηθά στην οριοθέτηση του παιδαγωγικού πλαισίου στο οποίο στηρίζεται ο σχεδιασμός τους. Γι' αυτό, θα προσπαθήσουμε να εντοπίσουμε κατά πόσο θα μπορούσαν τα αποτελέσματα της ανάλυσης να συνδεθούν με την ανάπτυξη των μαθηματικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων των μαθητών. Για τον εντοπισμό των μαθηματικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων λάβαμε υπόψη μας τα ελληνικά Α.Π.Σ των Μαθηματικών του νηπιαγωγείου και της Α', Γ' και ΣΤ' τάξεων του δημοτικού σχολείου (ΦΕΚ 303B/13-3-2003) και κυρίως τα Process & Content Standards του NCTM.

The paper inquires into the issue of content analysis of video games by using the method of applied ludology. The supporters of ludology theory believe that in video games analysis we should study games and play activities. Unfortunately, till now in most theories on the psychological or social effects of video games, only minimal attention is paid to the role of video game content as a moderating variable. When the content of games is studied in an experimental or survey framework, most often this does not go further than to make a basic distinction between violent and nonviolent games, or between realistic and nonrealistic games. Jarvinen (2007) has formulated a theory which aims to explain player behavior, especially as an emotional and socio-psychological experience that takes into account. His methodological tool enables analyzing the eliciting conditions for game-related emotions. The dissertation is divided into two parts: theory and research. The theoretical part refers to the use of video games in education in general and argues about the ways that video games are being analyzed till now. Moreover, there is a thoroughly reference to the arguments that have been done by the supporters of ludology theory. Lastly, we are analyzing the method of applied ludology that has been formed by A. Jarvinen (2007). In the research part we use Jarvinen's methodological tool in order to analyze four video games (3 educational and 1 COT) that their content refers to mathematics. Then we try to investigate whether a) we can detect and record the educational content of those games by using the method of applied ludology and b) the COTS games have any educational content.

426M/2009009 ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ

Διαχείριση κρίσεων από πλευράς Διευθυντή και εκπαιδευτικών στη σχολική μονάδα

Καθηγητής Νικήτας Πολεμικός, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγητής Αναστάσιος Κοντάκος, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

426M/2009010 ΚΑΚΑΡΗ ΕΛΕΝΗ

Συγκριτική Μελέτη των παλιών και νέων εγχειριδίων της Μελέτης Περιβάλλοντος για την Α΄ και Β΄ Δημοτικού και των Αναλυτικών τους Προγραμμάτων

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Έλενα Θεοδωροπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

426M/2009011 ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ ΜΑΡΙΕΤΤΑ

Χωρισμός γονέων, Διαζύγιο και παιδιά προσχολικής ηλικίας. Ο ρόλος του/της Νηπιαγωγού.

Θωμάς Μπαμπάλης, Επίκουρος Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστημίου Αθηνών

Περσεφόνη Φώκιαλη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

426M/2009012 ΚΑΡΥΔΑΣΘΕΟΦΑΝΗΣ

Ο εκπαιδευτικός ειδικής αγωγής σε ρόλο συμβούλου γονέων παιδιών με ειδικές ανάγκες.

Καθηγητής Νικήτας Πολεμικός, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Νικόλαος Ανδρεαδάκης, Επίκουρος Καθηγητής, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Κρήτης

426M/2009013 ΚΟΛΟΒΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών: Ανάλυση περιεχομένου των επαναληπτικών κριτηρίων αξιολόγησης στο μάθημα των Μαθηματικών Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεων του Δημοτικού Σχολείου

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Νικόλαος Ανδρεαδάκης, Επίκουρος Καθηγητής, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Κρήτης

426M/2009014 ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Το μοντέλο ηγεσίας των διευθυντών σχολικών μονάδων στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και ο ρόλος τους στην εκπαιδευτική κοινότητα και την τοπική κοινωνία. Η περίπτωση των διευθυντών των σχολικών μονάδων της Κρήτης

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Νικόλαος Ανδρεαδάκης, Επίκουρος Καθηγητής, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

426M/2009015 ΚΟΣΕΓΙΑΝ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ

Ο ρόλος της διεύθυνσης των σχολικών μονάδων στην αντιμετώπιση της μετάβασης των μαθητών από την Πρωτοβάθμια στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Έρευνα σε σχολεία του ν. Δωδεκανήσου

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγητής Αναστάσιος Κοντάκος, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

426M/2009016 ΚΟΣΜΙΔΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

Στάσεις και αντιλήψεις των εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για το
Επικοινωνιακό Άγχος

Καθηγητής Αναστάσιος Κοντάκος, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου

Θωμάς Μπαμπάλης, Λέκτορας, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστημίου Αθηνών

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

426M/2009017 ΚΟΥΚΩΛΗ ΜΑΡΙΑ

Η ποιοτική διοίκηση και διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού στην εκπαίδευση: Η εφαρμογή της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας σε ένα αποκεντρωτικό εκπαιδευτικό σύστημα

Καθηγητής Αναστάσιος Κοντάκος, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγητής Χρήστος Σαΐτης, Π.Τ.Δ.Ε., του Πανεπιστημίου Αθηνών

Περσεφόνη Φώκιαλη, Μόνιμη Επίκουρη Καθηγήτρια, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

426M/2009018 ΚΡΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

Η χωρική τοποθέτηση των μαθητών στη σχολική τάξη. Σημασίες, αντιλήψεις και πρακτικές

Καθηγητής Νικήτας Πολεμικός, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Η σχολική τάξη λειτουργεί ως ένα σύστημα σχέσεων του εαυτού και του άλλου που αλληλοεπηρεάζεται στη βάση κοινών εμπειριών (Wood, 1999), διαμέσου των οποίων διαμορφώνονται συναισθηματικοί δεσμοί ανάμεσα σε μαθητές και μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών, γεγονός που συναρτάται ως αξιόλογος παράγοντας στην εκπαιδευτική πράξη. Η θέση κάθε μαθητή στη σχολική τάξη ορίζει τον προσωπικό του χώρο, καθορίζει τις επικοινωνιακές του συντεταγμένες με το ανθρωπογενές (συμμαθητές, δάσκαλοι) και υλικό περιβάλλον της σχολικής ζωής. Αποτελώντας το σημείο αναφοράς στο χώρο για κάθε μέλος της σχολικής αίθουσας, απηχεί το προσωπικό πεδίο για την απαρχή δράσης και συναλλαγής με το εκπαιδευτικό γίνεσθαι και ταυτόχρονα μετουσιώνεται για κάθε μαθητή σε προσωπική κατοικία καθ' όλη τη διάρκεια ενός σχολικού έτους. Από την παρούσα εργασία αποτιμάται ως απαραίτητη η αναμόρφωση του τρόπου με τον οποίο προσεγγίζει ο εκπαιδευτικός την οργάνωση της τάξης του και του συστήματος «εκπαιδευτικό περιβάλλον» στο ελληνικό σχολείο. Η ανατροπή του παραδοσιακού κλίματος της τάξης και η ανανέωση των εκπαιδευτικών πρακτικών με προσανατολισμό το μαθητοκεντρικό χαρακτήρα του εκπαιδευτικού έργου, προϋποθέτει την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

The classroom functions as a system of relations of oneself and the other that influences each other based on shared experiences (Wood, 1999), through which emotional bonds are formed amongst students and between students and teachers, which is linked as a remarkable factor in educational practice. The position of each student in the classroom sets the personal space, defines the communication of coordinates with the anthropogenic (classmates, teachers) and physical environment of the school life. Constituting the reference point of location for each member of the classroom, it reflects the personal scope for action and the beginning of the transaction with the educational scene and simultaneously it transforms for each student into a personal residence throughout the duration of a school year. From the present work, the reforming of the way the teacher approaches the organization of the classroom and of the system "learning environment" in the Greek school is valued as essential. The reversal of the traditional environment of the class and the renewal of the educational practices oriented towards the student-centered nature of educational work requires the training of teachers.

426M/2009019 ΚΥΠΡΑΙΟΥ-ΜΟΣΧΟΒΑΚΟΥ

ΚΑΛΛΙΟΠΗ-ΜΑΡΙΑ

Διαχρονική μελέτη των Αναλυτικών Προγραμμάτων (1900-2009) στην Ελληνική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση : Περιεχόμενο και στοχοθεσία.

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγητής Αναστάσιος Κοντάκος, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

426M/2009020 ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

Προβλήματα συμπεριφοράς και επικοινωνίας που παρουσιάζουν τα παιδιά με σύνδρομο Asberger

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγητής Νικήτας Πολεμικός, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Όλοι οι άνθρωποι έχουν τη φυσική ικανότητα να επικοινωνούν. Η επικοινωνία ικανοποιεί τις εσωτερικές μας ανάγκες καθώς και τη φυσική και κοινωνική μας επιβίωση. Τα παιδιά με σύνδρομο Asberger συχνά αντιλαμβάνονται τον κόσμο διαφορετικά από τους άλλους. Το σύνδρομο Asberger χαρακτηρίζεται από δυσκολίες επικοινωνίας, κοινωνικής αλληλεπίδρασης, περιορισμένα ενδιαφέροντα και δραστηριότητες. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η διερεύνηση, καταγραφή και κατανόηση των προβλημάτων συμπεριφοράς και επικοινωνίας που παρουσιάζουν τα παιδιά με σύνδρομο Asberger. Θελήσαμε να ερευνήσουμε σε ποια ηλικία των παιδιών εντοπίζεται το συγκεκριμένο σύνδρομο, με ποιον τρόπο και πώς αντιδρούν οι γονείς. Ακόμα θελήσαμε να καταγράψουμε τον τρόπο και το βαθμό επιρροής του συνδρόμου στις γνωστικές, κοινωνικές, συναισθηματικές, επικοινωνιακές δεξιότητες του παιδιού και αν η παρέμβαση που πραγματοποιείται από τα Τμήματα Ένταξης έχει σαν αποτέλεσμα τη βελτίωση των προβλημάτων που παρουσιάστηκαν. Τον πληθυσμό της έρευνας αποτέλεσε το σύνολο των μαθητών στα σχολεία της Β΄ Διεύθυνσης Αθήνας που παρουσιάζουν το σύνδρομο Asberger έχουν διάγνωση από Ιατροπαιδαγωγικά κέντρα και παρακολουθούν πρόγραμμα παρέμβασης από το Τμήμα Ένταξης του σχολείου τους, καθώς και οι εκπαιδευτικοί του Τμήματος Ένταξης στο οποίο φοιτούν οι παραπάνω μαθητές. Συνολικά επιδόθηκαν 12 ερωτηματολόγια από εμάς και συγκεντρώθηκαν όλα επαρκώς συμπληρωμένα. Μετά από την επεξεργασία των δεδομένων της έρευνας παρατηρούμε ότι, όπως διαπιστώνεται και από τη βιβλιογραφία, το σύνδρομο Asberger εντοπίζεται πιο συχνά στα αγόρια απ' ό,τι στα κορίτσια. Το σύνδρομο εντοπίζεται κατά τη διάρκεια της φοίτησης των παιδιών στο σχολείο από τους εκπαιδευτικούς ή από τους παιδίατρους. Οι γονείς των παιδιών με σύνδρομο Asberger αποδέχονται το πρόβλημα και αναζητούν βοήθεια σε ειδικούς. Τα παιδιά που παρουσιάζουν το σύνδρομο Asberger εντάσσονται στο πρόγραμμα του κανονικού σχολείου και δέχονται υποστήριξη σε τακτά χρονικά διαστήματα. Η φοίτηση στο Τμήμα Ένταξης τα βοηθάει να βελτιώσουν τα προβλήματα που παρουσιάζουν. Τα παιδιά παρουσιάζουν βελτίωση στις γνωστικές, στις κοινωνικές, συναισθηματικές, επικοινωνιακές και κινητικές δεξιότητες καθώς και στα ιδιαίτερα ενδιαφέροντά τους. Οι διαθέσεις των παιδιών με σύνδρομο Asberger για τη φοίτησή τους σε Τμήματα Ένταξης έχουν σχέση με διάφορες μεταβλητές, όπως η ηλικία, αφού οι μικρότεροι σε ηλικία μαθητές πηγαίνουν για φοίτηση στο τμήμα ένταξης με περισσότερες θετικές στάσεις και προσδοκίες.

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών

Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού

Π.Μ.Σ. «Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων»

Φυτώριο ΚΕΓΕ "Δήμητρα", Λ. Ρόδου- Καλιθέας, Ρόδος ΤΚ:85100 * Τηλ: 2241099421. Fax: 2241099420

<http://www.pse.aegean.gr/pms-msaem>

All people have the natural ability to communicate. Communication satisfies our internal needs as well as our physical and social survival. Children with Asperger syndrome often perceive the world differently from others. Asperger syndrome is characterized by difficulties in communication, social interaction, restricted interests and activities. The purpose of this research is to investigate, record and understand the behavior and communication problems posed by children with Asperger. We wanted to investigate at what age this syndrome appears, how it appears, and how the parents react. We even wanted to record the way and the degree of influence of the syndrome on cognitive, social, emotional, communicative skills of the child and whether the intervention made by the Departments of integration has resulted in an improvement of the problems encountered. The survey population was all students in the schools of Athens Second Division having Asperger's syndrome who have been diagnosed by medical centers and undergone intervention by the Department of Integration of their school and teachers of the Department of Integration study in which the above students attend. In total 12 questionnaires were served by us and collected all adequately completed. After processing the survey data we observe that, as also seen from literature, Asperger's syndrome is found more often in boys than in girls. The syndrome is detected while children go to school by teachers or pediatricians. Parents of children with Asperger syndrome accept the problem and seek help to specialists. Children who have Asperger syndrome fall within the regular school program and receive support at regular intervals. Attendance at the Department of Integration helps to improve the problems they face. The children show improvement in cognitive, social, emotional, communicative and motor skills and in particular interests. The moods of children with Asperger's syndrome for their attendance at rehabilitation classes are related to various variables such as age, since younger pupils go on study section membership with more positive attitudes and expectations.

426M/2009021 ΜΗΤΚΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ

Αξιοποίηση και εφαρμογή των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στη διδακτική πράξη: Η αποτελεσματικότητα της επιμόρφωσης και η συμβολή της στην παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ στην Α/θμια εκπαίδευση στο Ν. Ημαθίας

Αντώνιος Λιοναράκης, Επίκουρος Καθηγητής Ε.Α.Π.

Καθηγήτρια Δημητρακοπούλου Αγγελική, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Γεώργιος Φεσάκης, Λέκτορας, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

426M/2009022 ΜΗΤΣΟΥΡΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Ανάπτυξη Εκπαιδευτικού Λογισμικού: Η Διδασκαλία των Προθέσεων της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας με τη Χρήση Εκπαιδευτικού Λογισμικού

Αντώνιος Λιοναράκης, Επίκουρος Καθηγητής Ε.Α.Π.

Καθηγητής Καλαβάσης Φραγκίσκος, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Γεώργιος Φεσάκης, Λέκτορας, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

426M/2009023 ΜΠΟΥΖΑΚΗ ΙΩΑΝΝΑ

Οργάνωση διοίκηση εποπτεία και έλεγχος στην ελληνική εκπαίδευση (1833-1932)

Καθηγητής Αναστάσιος Κοντάκος, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

426M/2009024 ΝΟΜΙΚΟΥ ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ

Διαμόρφωση της πολιτικής κουλτούρας στο σχολείο :η έννοια και ο ρόλος της δημοκρατικής ηγεσίας

Έλενα Θεοδωροπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγήτρια Καίλα Μαρία, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Αποτελεί κοινή παραδοχή πως η πορεία κοινωνικοποίησης ενός ατόμου, τόσο υπό την έννοια της κοινωνικής ενσωμάτωσης όσο και ως πολιτική συμμόρφωση, ξεκινάει από πολύ νωρίς, μέσα στα πλαίσια της οικογενειακής ζωής και συνεχίζεται στο σχολείο, στις παρέες, στην ενήλικη ζωή. Η τυχόν επιτυχημένη εξέλιξη της θα έχει ως αποτέλεσμα ένα άτομο με ιδιαίτερα αυξημένη πολιτική και κοινωνική κουλτούρα, την οποία, ως πολίτης, μπορεί να μετατρέψει σε πράξεις ενεργού εμπλοκής και υπεύθυνης στάσης. Κάτω από τη θεώρηση αυτή, διαμορφώνεται το κύριο ερευνητικό ερώτημα της παρούσας εργασίας. Εάν και κατά πόσο, δηλαδή, το σχολείο, μέσα από τη μακροχρόνια λειτουργία του, καταφέρνει να εμφυσήσει στα παιδιά τις δημοκρατικές αξίες με τρόπο συστηματικό και να τα προτρέπει στη υιοθέτηση αυτών των αξιών καθημερινά, με τρόπο βιωματικό. Συνακόλουθα, κατά πόσο διαπλάθει νεαρά άτομα με πολιτική φρόνηση, έμπειρα στη συμμετοχικότητα, στην ενεργό εμπλοκή και το κυριότερο, στην διεκδίκηση του κοινού συμφέροντος. Στην προσπάθεια αυτή, εξετάζεται η σημερινή οπτική του σχολείου προς την κατεύθυνση αυτή, καθώς και η αποτελεσματικότητα ή / και επάρκεια αυτής της οπτικής με βάση σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα. Παράλληλα, αναλύεται ως απαραίτητη προϋπόθεση, για ένα τέτοιο προσανατολισμό του σχολείου, η δημοκρατική του ηγεσία, η οποία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην προσπάθεια διαμόρφωσης πολιτικής κουλτούρας των μαθητών. Σκοπός της παρούσας εργασίας επομένως είναι να καταδειχτεί ότι το σχολείο ως βασικός φορέας διαμόρφωσης πολιτικής κουλτούρας έχει τη δυνατότητα, στο πλαίσιο μιας δημοκρατικής ηγεσίας, να συμβάλλει πιο αποτελεσματικά απ' ό,τι συμβαίνει τώρα στη πολιτική κοινωνικοποίηση των μαθητών.

It is commonly accepted that an individual's route of socialization, both in terms of social integration and of civil culture conformity, has an early onset, within the context of family life, and continues to evolve with school attendance, peer interaction and adult life. Should this procedure unfolds successfully, it will result to an individual with particularly enhanced civil and social culture, which, as a citizen, is able to transform into actions of active involvement and responsible attitude. Within this scope, is formed the main research question of this work. That is whether the school, through its long and lasting function as well as the democratic ideals it is expected to advocate, manages to infuse those democratic values to the children in a systematic way and to encourage them to use those values daily in an experiential way. In this context, education has to introduce to society young

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών

Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού

Τ.Μ.Σ. «Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων»

Φυτώριο ΚΕΓΕ "Δήμητρα", Λ. Ρόδου- Καλιθέας, Ρόδος ΤΚ:85100 * Τηλ: 2241099421. Fax: 2241099420

<http://www.pse.aegean.gr/pms-msaem>

individuals with civil prudence, who are experienced in participating and actively being involved, and, most importantly, in asserting common public interests. Thus, the current perspective of the school in this direction is examined, as well as its effectiveness and / or adequacy of this perspective based on modern research data. Certainly, to achieve such an orientation, school needs, as a prerequisite, a leadership with democratic values, which will implement every one of its boasts. The final purpose of this paper is to show how the school as a key institution of shaping political culture has the potential, with a democratic leadership to contribute more effectively in the political socialization of its students in a much better way than the present one.

Η αξιοποίηση του Διαδραστικού Πίνακα στο Νηπιαγωγείο: Μελέτη Περίπτωσης στην υλοποίηση δραστηριοτήτων Επικοινωνίας και Συνεργασίας μέσω Διαδικτύου με τη χρήση του Διαδραστικού Πίνακα

Γεώργιος Φεσάκης, Λέκτορας, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγήτρια Δημητρακοπούλου Αγγελική, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

«Η συμβολή της Μουσειοπαιδαγωγικής στη διαμόρφωση στάσεων και αντιλήψεων για τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς» Περίληψη Στις μέρες μας καθημερινά συνειδητοποιούμε όλο και περισσότερο ότι η έντονη επέμβασή μας στο περιβάλλον έχει δημιουργήσει πληθώρα πολυδιάστατων προβλημάτων. Η σχέση μας αυτή με το περιβάλλον σκιαγραφείται από τον πολιτισμό μας, τον κύριο εκφραστή της συμπεριφοράς μας, ο οποίος είναι προϊόν αυτής ακριβώς της διαλεκτικής σχέσης μας που αναπτύσσουμε με το περιβάλλον. Ανασταλτικοί παράγοντες για την επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων αποτελούν οι στάσεις, οι αξίες και ο τρόπος ζωής που κυριαρχούν στις σημερινές κοινωνίες. Στη βάση αυτή, η παιδεία, και όχι απλώς η εκπαίδευση, χρειάζεται να λάβει άλλη θεωρητική υποδομή και κατεύθυνση, προκειμένου να συμβάλλει στην αλλαγή της συμπεριφοράς μας σε όλα τα επίπεδα της ζωής. Μία τέτοια εκπαιδευτική προσέγγιση απαιτεί συνεργασία πολλών διαφορετικών επιστημονικών πεδίων. Στην παρούσα διπλωματική εργασία επιχειρούμε να σκιαγραφήσουμε τον τρόπο, με τον οποίο θα μπορούσε να μετουσιωθεί σε πράξη αυτή η αναγκαία πλέον συνεργασία. Πιο συγκεκριμένα, μέσα από την ενδελεχή βιβλιογραφική ανασκόπηση της ελληνικής και διεθνούς βιβλιογραφίας αλλά και από την εμπειρική έρευνα, επιχειρείται να εφαρμοστεί και να αξιολογηθεί μια εκπαιδευτική προσέγγιση, η οποία πηγάζει από την περιβαλλοντική και την πολιτιστική εκπαίδευση και μετουσιώνεται σε πράξη με τη βοήθεια της μουσειοπαιδαγωγικής. Βασιζόμενοι στις κύριες μεθοδολογικές αρχές αυτών των καινοτόμων διδακτικών προσεγγίσεων, όπως η οικοδόμηση της γνώσης από τα παιδιά, η εμπλοκή τους σε αυτήν τη διαδικασία ολιστικά, η βιωματική και συνεργατική οργάνωση της διαδικασίας, δημιουργήσαμε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που έχει ως κεντρικό στοιχείο τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς σε όλες τις εκφράσεις της. Σκοπός μας, λοιπόν, ήταν η διερεύνηση των γνώσεων, των στάσεων και των αντιλήψεων των μαθητών αναφορικά με θέματα του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς και παράλληλα η ποσοτικοποίηση των ενδεχόμενων μεταβολών των παραπάνω μεταβλητών, όπως αυτή μπορεί να εκφραστεί με στατιστικούς δείκτες, ώστε να μετρηθεί η αποτελεσματικότητα του προγράμματος περιβαλλοντικής και πολιτιστικής εκπαίδευσης. Για την υλοποίηση του προαναφερθέντος σκοπού, πραγματοποιήθηκε ένα «οιονεί πειραματικό σχέδιο» ή αλλιώς

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών

Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού

Π.Μ.Σ. «Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων»

Φυτώριο ΚΕΓΕ "Δήμητρα", Λ. Ρόδου- Καλιθέας, Ρόδος ΤΚ:85100 * Τηλ: 2241099421. Fax: 2241099420

<http://www.pse.aegean.gr/pms-msaem>

«ημιπείραμα» σε μαθητές σχολείων της περιοχής που γειτνιάζει με την Αρχαία Ολυμπία, την κοιτίδα των Ολυμπιακών Αγώνων και μνημείο της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Δημιουργήθηκαν, λοιπόν, μία πειραματική ομάδα και μία ομάδα ελέγχου και στη συνέχεια, έγιναν προ - έλεγχοι και στις δύο ομάδες. Για την υλοποίηση του προ - ελέγχου κατασκευάστηκε ερωτηματολόγιο, το οποίο συμπληρώθηκε από τους μαθητές όλων των ομάδων. Κατόπιν, η πειραματική ομάδα δέχθηκε την «παρέμβαση», δηλαδή την επίδραση της ανεξάρτητης μεταβλητής, ενώ η ομάδα ελέγχου δε δέχτηκε κανέναν ειδικό χειρισμό. Η διαδικασία ολοκληρώθηκε με τους μετα - ελέγχους και στις δύο ομάδες, με τη δεύτερη φάση συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι, ενώ οι αρχικές γνώσεις των μαθητών ήταν ελλιπείς, η εφαρμογή του διδακτικού υλικού και η συμμετοχή σε βιωματικό - εκπαιδευτικό πρόγραμμα στο Μουσείο και τον αρχαιολογικό χώρο της Ολυμπίας, επέφεραν μεγάλη αύξηση του ποσοστού των σωστών απαντήσεων στις ερωτήσεις γνώσεων στην πειραματική ομάδα σε σχέση με την αρχική μέτρηση αλλά και με την ομάδα ελέγχου. Παράλληλα, η όλη εκπαιδευτική παρέμβαση επέφερε στατιστικά σημαντικές αλλαγές στις στάσεις και στις αντιλήψεις της πειραματικής ομάδας. Ειδικότερα, κατά τον επανέλεγχο παρατηρήθηκε, ότι τις περισσότερες φορές η πειραματική ομάδα παρουσίασε θετικότερες στάσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς σε σχέση με την ομάδα ελέγχου. Συνακόλουθα, γίνεται εμφανές ότι η μουσειοπαιδαγωγική, η συνεργασία του σχολείου με το μουσείο, μπορούν να δημιουργήσουν θετικές στάσεις για τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, επιτυγχάνοντας ταυτόχρονα το επιθυμητό άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία.

426M/2009026 ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Στάσεις και αντιλήψεις των Διευθυντικών Στελεχών εκπαιδευτικών μονάδων για την άσκηση της εποπτείας στις σχολικές μονάδες της Πρωτοβάθμιας Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου

Καθηγητής Χρήστος Σαΐτης, του Π.Τ.Δ.Ε., του Πανεπιστημίου Αθηνών

Περσεφόνη Φώκιαλη, Μόνιμη Επίκουρη Καθηγήτρια, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Νικόλαος Ανδρεαδάκης, Επίκουρος Καθηγητής, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Κρήτης

426M/2009027 ΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

Αναπαραστάσεις μαθητών Ε' και ΣΤ' δημοτικού για την έννοια του «ενεργού πολίτη»

Χρίστος Γκόβαρης, Αναπληρωτής Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Έλενα Θεοδωροπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Η παρούσα μελέτη, επιχειρεί μέσα από τη διερεύνηση των αναπαραστάσεων των μαθητών/τριών να προσεγγίσει τις αντιλήψεις που έχουν οικοδομήσει οι μαθητές/τριες της Ε' και ΣΤ' τάξης του δημοτικού σχολείου για την ιδιότητα του ενεργού πολίτη. Η εργασία επιχειρεί να μελετήσει τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές αντιλαμβάνονται την έννοια του ενεργού πολίτη, ως προς τις διαφορετικές της συνιστώσες ανάλογα με την εθνοτική προέλευση των υποκειμένων της έρευνας και τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές/τριες κατασκευάζουν την έννοια του ενεργού πολίτη μέσα από το σχολικό μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής. Στο πρώτο μέρος της παρούσας εργασίας παρατίθεται το θεωρητικό πλαίσιο της μελέτης το οποίο περιλαμβάνει δύο κεφάλαια, ενώ στο δεύτερο τα εμπειρικά δεδομένα της έρευνας τα οποία αποτελούν τα επόμενα τρία κεφάλαια. Η έρευνα βασίστηκε σε μια ποιοτική προσέγγιση, ήταν επιτόπια και το δείγμα επελέγη μέσω της «βολικής» δειγματοληψίας (convenience sampling).

The present study, attempts to proceed the perceptions which have been built by 5th and 6th graders for the characteristic of the active citizen. It concerns a citizen who is asked to coexist with others in a world of instability, immediate transmission of information and the globalization of the economic relationships, the political practice, of communication and culture. The survey was based in qualitative approach. The method which takes advantage of the study of the field is that of the case study. In the first part of the specific survey the theoretical frame of the study includes two chapters, whereas the second part includes the empirical data of the survey which consist of the next three chapters.

426M/2009028 ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΕΡΑΣΜΙΑ

Σχέση νηπιαγωγείου και οικογένειας : Ο ρόλος του γονέα

Θωμάς Μπαμπάλης, Επίκουρος Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστημίου Αθηνών

Καθηγητής Νικήτας Πολεμικός, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Στην σύγχρονη εποχή, με τον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης, το σχολείο παύει να αντιμετωπίζεται σαν ένα κλειστό σύστημα αποκομμένο από τον περίγυρο του. Αναγνωρίζεται έτσι η επιρροή και η συμμετοχή των γονέων στην σχολική μόρφωση των παιδιών τους και ανοίγονται νέες προοπτικές στην επικοινωνία και την συνεργασία Νηπιαγωγείου και Οικογένειας. Το ελληνικό θεσμικό πλαίσιο δεν επαρκεί για να στηρίξει την επικοινωνία αυτή και οι έρευνες που αφορούν σε αυτό το κομμάτι είναι περιορισμένες, και ειδικά για την προσχολική αγωγή. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση του ρόλου που διαδραματίζουν οι γονείς στη σχολική μόρφωση των παιδιών τους, στα ελληνικά δημόσια Νηπιαγωγεία, και αφορά σε θέματα συμμετοχής, επικοινωνίας, και συνεργασίας με το εκπαιδευτικό προσωπικό του Νηπιαγωγείου και των προσδοκιών που διαμορφώνουν για τα παιδιά τους. Απαντήσεις σε τέτοιου είδους ζητήματα, είναι δυνατό να οδηγήσουν σε παραλείψεις και αδυναμίες του συστήματος που μπορούν να βελτιωθούν για την αποτελεσματικότερη επικοινωνία.

426M/2009029 ΠΑΠΑΠΑΝΟΥΣΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

Το θέμα της διατροφής στο Δημοτικό και το Γυμνάσιο. Μια μελέτη των Α.Π.Σ. – Δ.Ε.Π.Π.Σ. και των βιβλίων του εκπαιδευτικού»

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Έλενα Θεοδωροπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

ΠΕΡΙΛΗΨΗΤο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών των σχολείων, αποτελεί μια θεμελιώδη διάσταση της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε διάφορες χώρες, γι' αυτό βρίσκεται στο επίκεντρο ενδιαφέροντος των συντακτών του, των εκπαιδευτικών, των μαθητών, των γονέων και άλλων ενδιαφερομένων. Στη διαμόρφωση του ΑΠ συμβάλλουν διάφοροι παράγοντες γενικοί και ειδικοί όπως οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς, η φύση και η ηλικία των μαθητών, η κουλτούρα, η παράδοση, η ιστορία, το καθεστώς, αλλά και κοινωνικοοικονομικές, πολιτιστικές και άλλες συνθήκες που επικρατούν σε μία χώρα. Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η μελέτη των ισχύοντων Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών, του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγραμμάτων Σπουδών και των βιβλίων των εκπαιδευτικών του γνωστικού αντικείμενου της Μελέτης Περιβάλλοντος για το δημοτικό και της Οικιακής Οικονομίας για το γυμνάσιο προκειμένου να διαπιστωθεί με ποιο τρόπο και σε ποιο βαθμό εξετάζεται το τόσο επίκαιρο θέμα της «διατροφής», το οποίο στις μέρες μας συνδέεται άμεσα με την καλή ή κακή υγεία και την ποιότητα ζωής. Η εργασία χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος παρατίθεται το θεωρητικό τμήμα της μελέτης και γίνονται οι απαραίτητες εννοιολογικές αποσαφηνίσεις, ενώ στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται τα ερευνητικά δεδομένα της έρευνας. Συγκεκριμένα στο θεωρητικό μέρος της μελέτης παρουσιάζονται οι ορισμοί και τα είδη των Α.Π. οι οποίοι έχουν δοθεί από ειδικούς στη μελέτη των Α.Π., επίσης γίνεται αναφορά στα μοντέλα σχεδιασμού στους εκπαιδευτικούς σκοπούς και στους διδακτικούς στόχους ενώ γίνεται και η εννοιολογική τους αποσαφήνιση. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι γενικές αρχές των Α.Π.Σ.-Δ.Ε.Π.Π.Σ., η σύνδεσή τους με τις θεωρίες μάθησης και οι σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις. Ακολουθεί η περιγραφή του σχολικού εγχειρίδιου και του βιβλίου του εκπαιδευτικού, και ο ρόλος που διαδραματίζει στην εκπαιδευτική διαδικασία. Το θεωρητικό μέρος της εργασίας κλείνει με το κεφάλαιο που παρουσιάζει την έννοια και τη σπουδαιότητα της διατροφής καθώς και τη σύνδεσή της με την υγεία. Στο δεύτερο μέρος της εργασίας το οποίο είναι και το ερευνητικό, παρουσιάζονται η μεθοδολογία της έρευνας, η πρωτοτυπία, η σκοπιμότητα, τα ερευνητικά ερωτήματα, οι οριοθετήσεις και οι περιορισμοί της, αλλά και ο τρόπος που γίνεται η συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων της έρευνας. Στη συνέχεια αναλύονται τα αποτελέσματα από τις κλίμακες αξιολόγησης και τις κατηγορίες συσχέτισης ως προς την ανάλυση των Α.Π.Σ.-Δ.Ε.Π.Π.Σ. και των βιβλίων των εκπαιδευτικών των γνωστικών αντικείμενων που εξετάστηκαν σε σχέση με το θέμα της διατροφής. Η έρευνα

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών

Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού

Π.Μ.Σ. «Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων»

Φυτώριο ΚΕΓΕ "Δήμητρα", Λ. Ρόδου- Καλιθέας, Ρόδος ΤΚ:85100 * Τηλ: 2241099421. Fax: 2241099420

<http://www.pse.aegean.gr/pms-msaem>

ολοκληρώνεται με την εξαγωγή των συμπερασμάτων και των προτάσεων για επέκταση του θέματος.

Abstract The school curriculum constitutes a fundamental dimension of the educational procedure in several countries that is why it is in the epicenter of the interest of its compilers, educators, students, parents and of some other people who are involved in it. Several general as well as special factors, such as educators, parents, the age and nature of the students, culture, tradition, history, regime as well as socioeconomic, cultural and some other conditions that prevail in a country contribute to the formation of the curriculum. The aim of this dissertation is the study of the current curricula and of the educators' books of the module of Environmental Study for Primary Schools and Home Economy for secondary schools, in order to be established in which way and up to which point the so timely subject of "nutrition", which is related with our good or bad health and the quality of life is examined. The dissertation is divided into two parts. The first part includes the theoretical section of the study with the necessary semantic clarifications taking place, while in the second part the facts of the research are presented. Concretely, in the theoretical part of the research the definitions and the types of curricula, which have been given by specialists on the study of curricula, are presented. Also there is a reference to the models of designing, the educational aims and the teaching targets while at the same time their semantic clarification is presented. Then, the general principals of the curricula, their connection to the theories of learning and the modern teaching approaches are also presented. What follows is the description of the text book and the teachers' book, as well as the role which the teaching procedure plays. The theoretical part of the dissertation closes with the chapter that presents the concept and the significance of nutrition as well as its connection with health. In the second part of the dissertation, which has to do with the research, the methodology of the research, the originality, the expediency, the research queries, the demarkation and its restrictions, as well as the way the selection is done and the analysis of the research facts are presented. Next, the results of the evaluation scales and of the categories of correlation as for the curricula and the teachers' books of the modules that were examined in relation to the subject of nutrition are analyzed. The research is completed with the conclusions and proposals for the expansion of the subject.

426M/2009030 ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΤΟΥ- ΜΟΛΦΕΤΑ ΜΑΡΚΕΛΛΑ

Ο ρόλος της Προϊσταμένης του Νηπιαγωγείου στην εφαρμογή και αξιολόγηση του Αναλυτικού προγράμματος

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγητής Αναστάσιος Κοντάκος, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

426M/2009031 ΠΟΘΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Η Σχολική Επίδοση των παιδιών μεταναστών σε σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης συγκριτικά με τους γηγενείς μαθητές- Μελέτη-περίπτωσης Νομού Ζακύνθου

Χρίστος Γκόβαρης, Αναπληρωτής Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Στην παρούσα εργασία προσπαθούμε να συσχετίσουμε τη σχολική επίδοση μαθητών οικονομικών μεταναστών και γηγενών μαθητών σε Γυμνάσια του Νομού Ζακύνθου, για να δούμε αν οι μαθητές μεταναστών αντιμετωπίζουν κάποιες εκπαιδευτικές δυσκολίες σε σχέση με τους γηγενείς μαθητές και σε ποιό βαθμό, ώστε να προταθούν μέτρα πρόληψης για την καλύτερη ένταξη και ενσωμάτωση τους στο εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδος. Αρχικά, περιγράφεται το θεωρητικό πλαίσιο της μετανάστευσης, της ένταξης και της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Ακολουθεί η καταγραφή των στοιχείων των σχολείων της Ζακύνθου και η παρουσίαση του τρόπου διεξαγωγής της έρευνας και των ευρημάτων της. Για την προσέγγιση του θέματος της έρευνας επιλέχθηκε η ποιοτική διερεύνηση με μέσο συλλογής των δεδομένων το εργαλείο της συνέντευξης, φιλοδοξώντας έτσι να αναδείξουμε τα προβλήματα που συνδέονται με την παρουσία των παιδιών των μεταναστών στα δημόσια σχολεία μέσα από την οπτική των εκπαιδευτικών και να παρουσιάσουμε τις λύσεις που προτείνουν, ως οι πλέον άμεσοι αποδέκτες αυτών των προβλημάτων. Σύμφωνα με τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών οι δυσκολίες των μεταναστών μαθητών σε σχέση με τους γηγενείς εστιάζονται κυρίως: • Στην άγνοια της ελληνικής γλώσσας από τους μετανάστες μαθητές. • Στη δομή και λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος (έλλειψη κατάλληλου αναλυτικού προγράμματος, οργάνωση και λειτουργία των φροντιστηριακών τμημάτων και τάξεων υποδοχής, επιμόρφωση εκπαιδευτικών, έλλειψη οργάνωσης πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων στα σχολεία). • Στην έλλειψη κατάλληλου διδακτικού/εποπτικού υλικού. • Στο οικογενειακό περιβάλλον (συμμετοχή γονέων, άγνοια της ελληνικής γλώσσας από τους γονείς, προβλήματα διαβίωσης)

This present research attempts to correlate the school performance of the junior high school immigrant students in comparison to the Greek students of the island of Zakynthos in order to see what education inequalities and difficulties they face in comparison to the local students. At the beginning of this research there is a description of the theoretical reference of immigration, integration and multicultural and intercultural education, the presentation of the educational facts of the island followed by the research. Structured interviews were used as the methodological tool of the research whose subjects were school principals of the total number of junior high schools operating in the island of Zakynthos. By analyzing the results of the interviews, we come to the conclusion that the factor of language, the structure and operation of the Greek Educational system, the lack of appropriate educational material and the family environment are some of the major factors which lead to inequalities and negative educational effects..

426M/2009032 ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Εκπαιδευτικές εφαρμογές των serious games: Η περίπτωση του παιχνιδιού Food Force

Γεώργιος Φεσάκης, Λέκτορας, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγήτρια Δημητρακοπούλου Αγγελική, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγητής Μειμάρης Μιχάλης, Τμήμας Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης,
ΕΚΠΑ

426M/2009033 ΠΡΩΤΟΓΕΡΑΚΗ ΝΕΚΤΑΡΙΑ

Ο Διευθυντής στη Σχολική Μονάδα Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης: Η Τυπολογία και ο ρόλος του στη Διαχείριση Κρίσεων. Η περίπτωση των Διευθυντών του Νομού Ηρακλείου

Νικόλαος Ανδρεαδάκης, Επίκουρος Καθηγητής, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Ιδιαίτερα σήμερα, με τις ραγδαίες εξελίξεις στο χώρο της εκπαίδευσης και την κοινωνικοοικονομική κρίση που αντιμετωπίζουμε, ο διευθυντής μιας σχολικής μονάδας καλείται να αναλάβει ένα πολυδιάστατο ρόλο, από απλός διεκπεραιωτής των διοικητικών υποθέσεων, καλείται να διαχειριστεί αποτελεσματικά τις κρίσιμες καταστάσεις που παρουσιάζονται καθημερινά, χωρίς να έχει την απαραίτητη επιστημονική κατάρτιση για τη διαχείρισή τους. Σκοπός της ερευνητικής μας προσπάθειας είναι να καταγράψει τις αντιλήψεις που επικρατούν για την τυπολογία του διευθυντή μέσα από τη διαχείριση κρίσιμων καταστάσεων, και πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος του, αντλώντας στοιχεία από τα υποκείμενα της έρευνας τα οποία βίωσαν έντονα κρίσιμες καταστάσεις όπου κλήθηκαν να διαχειριστούν με καθοδηγητή το διευθυντή της σχολικής τους μονάδας. Για τις ανάγκες της έρευνας μελετήσαμε τρεις διαφορετικές κρίσιμες καταστάσεις, «θάνατος ενός μαθητή», «παραβατική συμπεριφορά ενός μαθητή», «ακαταλληλότητα ενός εκπαιδευτικού», οι οποίες διαχειρίστηκαν κατά το σχολικό έτος 2009-2010 και 2010-2011 από τους διευθυντές των σχολικών μονάδων. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από 3 Μαρτίου 2011 μέχρι 15 Απριλίου 2011 και έλαβε χώρα σε τρία δημοτικά σχολεία του Νομού Ηρακλείου, και συμμετείχαν 3 διευθυντές, 6 εκπαιδευτικοί, 6 γονείς. Ως μέσο συλλογής δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η ημι-δομημένη συνέντευξη με ανοικτές ερωτήσεις. Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε συνδυασμός των «περιγραμμάτων» (Crabtree & Mille) σε συνδυασμό με το σχολιασμό των ποιοτικών δεδομένων και τις στρατηγικές για την εξαγωγή νοήματος-συμπερασμάτων (Huberman & Miles) καθώς και τη θεμελιωμένη θεωρία. Αξιοποιώντας τα στοιχεία που προέκυψαν από την έρευνας μας διαπιστώνουμε ότι για να μπορεί ο διευθυντής να διαχειριστεί αποτελεσματικότερα τις κρίσιμες καταστάσεις θα πρέπει να έχει επιστημονική και διοικητική κατάρτιση, να ενημερώνεται συνεχώς και να έχει εμπειρία. Να είναι επικοινωνιακός, δίκαιος και αμερόληπτος, προάγοντας την συνεργασία και τη συλλογικότητα. Να εμπνέει σεβασμό και εμπιστοσύνη, ενθαρρύνοντας τους εκπαιδευτικούς, για κοινή λήψη αποφάσεων και κατανέμοντας τους αρμοδιότητες. Να είναι φιλικός και να καλλιεργεί το καλό κλίμα. Να συντονίζει και να εργάζεται για το καλό της σχολικής μονάδας. Επίσης να καλλιεργούνται οι καλές διαπροσωπικές σχέσεις μεταξύ διευθυντή, εκπαιδευτικών και γονέων, καθώς και το συνεργατικό κλίμα στη σχολική μονάδα. Από την επεξεργασία των δεδομένων αναδείχθηκε η ανάγκη των εκπαιδευτικών για ουσιαστική επιμόρφωση τόσο σε διοικητικά θέματα όσο και σε θέματα διαχείρισης κρίσιμων καταστάσεων καθώς επίσης και η δημιουργία νέων δομών στις σχολικές μονάδες.

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών

Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού

Π.Μ.Σ. «Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων»

Φυτώριο ΚΕΓΕ "Δήμητρα", Λ. Ρόδου- Καλιθέας, Ρόδος ΤΚ:85100 * Τηλ: 2241099421. Fax: 2241099420

<http://www.pse.aegean.gr/pms-msaem>

In the world of rapid educational developments and socio-economic crisis, the Head of a school is required to undertake a multitude of roles, from a simple operator of administrative procedures to an effective manager of critical situations that occur daily, without having the necessary scientific background. The aim of our research is to document the perceptions of the typology of the Director when managing critical situations and how important this role is, drawing on the subjects of the research who experienced intense crises which were to be managed by the Director of the school unit. For the purposes of the research we studied three different cases which were managed by school Directors during the school years of 2009-2010 and 2010-2011: "student death", "offensive conduct of a student", "an inadequate teacher". The survey was conducted from March 3, 2011 to April 15, 2011 in three elementary schools in the prefecture of Heraklion and involved three directors, six teachers and six parents. The semi-structured interview with open questions was used as a means of collecting data. For data analysis we drew upon a combination of "outlines" (Crabtree & Mille), comments on qualitative data, strategies of extracting meaning - conclusion (Huberman & Miles) and the grounded theory. Utilizing the data obtained from our research we find that, in order for a Director to manage a critical situation effectively, they should be experienced, constantly educated and have scientific and administrative training. They should also be communicative, fair and impartial, thus promoting cooperation and team spirit. A Director should inspire respect and be trustworthy, delegating powers to teachers and encouraging them to participate in decision making. They should be friendly, foster good atmosphere within the school grounds and work for the welfare of the school. Finally, they should be able to develop and promote interpersonal relations amongst all people involved in the educational process. Data analysis highlighted the need for effective teacher training both in administrative matters and in crisis management as well as the creation of new structures in schools

426M/2009034 ΣΥΝΤΙΧΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

Η επικοινωνία ανάμεσα στους μαθητές της Α΄ και ΣΤ΄ του δημοτικού σχολείου

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγητής Νικήτας Πολεμικός, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Αντικείμενο της παρούσας εργασίας αποτελεί η επικοινωνία μεταξύ των μαθητών της Α΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού Σχολείου. Σκοπός της εργασίας είναι η ανάλυση των αναγκών των παιδιών, τα βασικά χαρακτηριστικά τους κατά την παιδική ηλικία και η σύγκριση αυτών σε διαφορετικές ηλικίες του δημοτικού. Στόχος της είναι οι προτάσεις για την καλύτερη επικοινωνία μεταξύ αυτών των ηλικιακών ομάδων καθώς και η γενικότερη βοήθεια που μπορεί να προσφερθεί από τον κοινωνικό τους περίγυρο και εκτός σχολείου. Δεδομένων των αναγκών της εργασίας και εφόσον δεν χρησιμοποιήθηκε ερευνητική μέθοδος με ερωτηματολόγια και άλλα εργαλεία, η εργασία ολοκληρώθηκε με τη χρήση ελληνικής και ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας. Η βιβλιογραφία καλύπτει θέματα σχετιζόμενα με την ψυχολογία μαθητών και γενικότερα παιδιών και εφήβων, με εκπαιδευτικά θέματα, με την ψυχοκοινωνιολογία της σχολικής τάξης καθώς και με συμβουλευτική ψυχολογία, με την επίδραση της σχέσης δασκάλου-μαθητή στη συμπεριφορά των παιδιών καθώς και τη σχέση με τους γονείς και το κοινωνικό περιβάλλον των παιδιών. Παράλληλα αναφέρεται σε μαθησιακές δυσκολίες μαθητών, σε προβλήματα συμπεριφοράς παιδιών και εφήβων, στη βία, στον εκφοβισμό και στην επιθετικότητα στην οικογένεια, στο σχολείο και στην κοινωνία. Τέλος καλύπτει θέματα διαχείρισης μη αποδεκτής συμπεριφοράς των μαθητών όπως επίσης αναφέρεται και στην κοινωνική μάθηση στο σχολείο.

The subject of the present study is the communication between students of first and last grade in primary school. The purpose of this study is to analyze the needs of children, their basic characteristics in childhood and the comparison of different age in primary schools. The aim is the proposals for better communication between these age groups and the general assistance which may be offered to them from others (school, family, friends). To create this study there was no research with questionnaires and other tools. The study was completed with the use of Greek and foreign language literature. The literature issues related to student's psychology in general, to children and adolescents with educational matters, to counseling psychology, to the impact of teacher-student relationship on children's behavior and their relationship with their parents and social environment of children. At the same time refers to students' learning difficulties, behavioral problems in children and adolescents to violence, intimidation and aggression in the family, school and society. Finally is related to the management of unacceptable behavior and to social learning in school.

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστήμων

Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού

Π.Μ.Σ. «Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων»

Φυτώριο ΚΕΓΕ "Δήμητρα", Λ. Ρόδου- Καλιθέας, Ρόδος ΤΚ:85100 * Τηλ: 2241099421. Fax: 2241099420

<http://www.pse.aegean.gr/pms-msaem>

426M/2009035 ΤΣΕΚΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ

Απόψεις των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης ως μέσο αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του θεσμού των Τμημάτων Ένταξης

Νικόλαος Ανδρεαδάκης, Επίκουρος Καθηγητής, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Καθηγητής Νικήτας Πολεμικός, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που θα χρησιμοποιηθούν ως μέσο αξιολόγησης της εφαρμογής του θεσμού των τμημάτων ένταξης. Προκειμένου να υπάρξει μια σφαιρική εικόνα της εφαρμογής του θεσμού των τμημάτων ένταξης, επιχειρείται η εξέταση βασικών ερωτημάτων που αποτελούν τους επιμέρους στόχους της έρευνας και διαμορφώνονται ως εξής: ποιοι μαθητές πρέπει να φοιτούν στο Τ.Ε., ποιοι πρέπει να αποφασίζουν για τη φοίτηση ενός μαθητή στο Τ.Ε., ποιοι θα πρέπει να διδάσκουν στο Τ.Ε., ποιοι θα πρέπει να ενημερώνονται για την εκπαιδευτική πορεία του μαθητή, ποια η προσφορά του Τ.Ε. στο γνωστικό, συναισθηματικό και κοινωνικό τομέα του μαθητή και ποια είναι η εκτίμηση των εκπαιδευτικών του δείγματος για τη γενικότερη οργάνωση και αποτελεσματικότητα του θεσμού των τμημάτων ένταξης. Στην έρευνα συμμετείχαν 193 εκπαιδευτικοί που δίδασκαν σε γενικές τάξεις και τμήματα ένταξης του δημοτικού σχολείου. Ως μέσο συλλογής δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο και η στατιστική επεξεργασία και ανάλυση των ερευνητικών δεδομένων διενεργήθηκε με το στατιστικό πακέτο S.P.S.S.. Αξιοποιώντας τα στοιχεία που προέκυψαν από την έρευνά μας, διαπιστώνουμε ότι οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν το θεσμό του Τ.Ε. και τον θεωρούν αρκετά αποτελεσματικό αφού υποστηρίζουν ότι επιτυγχάνει τη βελτίωση και αξιοποίηση των δυνατοτήτων και δεξιοτήτων των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και διασφαλίζει ίσες ευκαιρίες για την ουσιαστική συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Ειδικότερα υποστηρίζουν ότι στο Τ.Ε. πρέπει να φοιτούν μαθητές με μεγάλες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες καθώς και μαθητές με προβλήματα συμπεριφοράς. Στο Τ.Ε. πρέπει να διδάσκουν απόφοιτοι του Τμήματος Ειδικής Αγωγής και εκπαιδευτικοί που διαθέτουν μεταπτυχιακό ή διδακτορικό στην ειδική αγωγή. Για τη φοίτηση ενός μαθητή στο Τ.Ε. πρέπει να αποφασίζει πρώτα ο δάσκαλος της τάξης, έπειτα ο δάσκαλος του Τ.Ε. και στη συνέχεια ο σχολικός σύμβουλος ειδικής αγωγής. Τα μαθήματα που πρέπει να υποστηρίζεται ο μαθητής στο Τ.Ε. είναι η Γλώσσα και τα Μαθηματικά και πρέπει να ενημερώνονται για την εκπαιδευτική πορεία του μαθητή πρώτα ο γονέας έπειτα ο δάσκαλος της τάξης και τέλος ο σχολικός σύμβουλος ειδικής αγωγής. Σε ότι αφορά την προσφορά του Τ.Ε. στο γνωστικό τομέα, ο μαθητής λαμβάνει εξατομικευμένη βοήθεια, εστιάζει σε συγκεκριμένους γνωστικούς στόχους και προσεγγίζει τη γνώση με τους δικούς του ρυθμούς. Στο συναισθηματικό τομέα ο μαθητής υποβοηθείται σε πιθανή έλλειψη συγκέντρωσης, αναπτύσσει θετική στάση για το σχολείο και μειώνει το άγχος απόρριψης από τους συμμαθητές του. Αναφορικά με την

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών

Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού

Π.Μ.Σ. «Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων»

Φυτώριο ΚΕΓΕ "Δήμητρα", Λ. Ρόδου- Καλιθέας, Ρόδος ΤΚ:85100 * Τηλ: 2241099421. Fax: 2241099420

<http://www.pse.aegean.gr/pms-msaem>

προσφορά του Τ.Ε. στον κοινωνικό τομέα ο μαθητής αναπτύσσει προσωπική σχέση με τον εκπαιδευτικό με τα ανάλογα οφέλη, ενισχύεται η θετική αλληλεπίδραση του και επηρεάζεται θετικά η κοινωνική του ενσωμάτωση.

The aim of this present study is to broaden the primary education teachers' views which will be used as means of assessing the application of the institution of the integration process. In order to have a holistic approach and view of the implementation of the institution of integration classes, the examination of basic questions which consist the allocated aims will be attempted. The above are formed as followed: • Which students have to attend the integration classes • who shall decide for the studies of a student in the integration classes • Who should be informed for the educational progress of the student • What is the contribution of the integration classes in the educational, emotional and social aspect of the student • What is the opinion of the target teachers involved in the research for the general organization and efficiency of the institution of the integration classes One hundred and ninety three primary school teachers who taught in general classes and integration classes took part in this specific research. A questionnaire was used as a methodological tool of the research and mean of data collection. The statistic package S.P.S.S was used for the statistic process and analysis of the data. The results indicated that primary school teachers are aware of the institution of the integration classes and they believe that it's quite effective because it develops special needs students' skills and talents; it offers equal opportunities and meaningful participation in the educational process. In addition they believe that students with learning, emotional, social difficulties as well as behavioral problems should attend integration classes. In the integration classes should teach, educators who have graduated from the School of Special Needs or have a masters or doctorate in the field of special needs. For the admission of the students in the integration classes, the teacher of the class should decide first, then the teacher of the Integration classes and finally the school advisor of special needs. The student should be supported and guided in the subjects of Language and Mathematics. First the parents should be informed about the educational progress, then the teacher of the class and finally the school advisor in special needs. The student gets special help, guidance and support, by focusing on specific educational aims and by approaching knowledge with his/her own pace. As far as the emotional aspect, the student is helped in possible lack of concentration, develops positive view for the school, and reduces the stress of alienation and disapproval from other students. Regarding the contribution of the integration classes in the social field the student develops a personal relationship with the teacher depending on the benefits and supports the positive interaction skills which will affect positively his/her integration in society.

426M/2009036 ΤΣΙΓΑΡΟΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ

Μοντέλα διαχείρισης υποδομών και παροχής υπηρεσιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στην Γ'βάθμια Εκπαίδευση

Γεώργιος Φεσάκης, Λέκτορας, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγήτρια Δημητρακοπούλου Αγγελική, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Οι υποδομές και οι υπηρεσίες που σχετίζονται με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) συνιστούν κρίσιμο παράγοντα για την ανάπτυξη και την λειτουργία των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων. Η παρούσα εργασία εντοπίζει και αναλύει επιτυχημένα μοντέλα και «καλές πρακτικές» ένταξης των ΤΠΕ σε μια σειρά από ΑΕΙ. Με βάση τα πορίσματα που προκύπτουν από την αξιολόγηση των «καλών πρακτικών», η εργασία προτείνει την υλοποίηση ενός σχεδίου δράσης για την ανάπτυξη και την οργάνωση των υποδομών και των υπηρεσιών ΤΠΕ στη Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Infrastructure and services related to Information and Communication Technologies (ICT) are crucial for the development and operation of Higher Education Institutions. The present dissertation identifies and analyses successful models and “best practices” of ICT use in a range of Universities. Based on the results derived from the evaluation of “best practices”, the dissertation proposes the implementation of an action plan for the development and organization of ICT infrastructure and services in the School of Humanities of the University of the Aegean.

426M/2009038 ΧΑΙΡΕΤΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ

Οικογένεια-νηπιαγωγείο-δημοτικό: Μια εκπαιδευτική μηχανική προσέγγιση της μετάβασης

Καθηγητής Καλαβάσης Φραγκίσκος, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Καθηγητής Αναστάσιος Κοντάκος, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου

Θωμάς Μπαμπάλης, Λέκτορας, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστημίου Αθηνών

426M/2009039 ΧΑΡΧΑΛΑΚΗ ΕΛΕΝΗ

Μορφές παιδαγωγικής επικοινωνίας σε κείμενα νεοελληνικής λογοτεχνίας

Χρίστος Γκόβαρης, Αναπληρωτής Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Η επικοινωνία αποτελεί τον πυρήνα κάθε κοινωνικής σχέσης του ανθρώπου και η παιδαγωγική επικοινωνία έναν από τους βασικότερους παράγοντες διαμόρφωσης θετικού ή αρνητικού κλίματος, στη σχολική τάξη. Το σχολείο βέβαια, δεν είναι ούτε ανεξάρτητος ούτε ουδέτερος οργανισμός, αφού η δομή, η οργάνωση, οι στόχοι και οι μέθοδοί του επηρεάζονται άμεσα από το ισχύον κοινωνικο-πολιτιστικό σύστημα. Ως εκ τούτου, κάθε εκπαιδευτικό σύστημα αντανακλά σε μεγάλο βαθμό την επικρατούσα ιδεολογία της κοινωνίας και φέρει τα αποτυπώματα της ιστορίας, της πολιτικής, της οικονομίας, του πολιτισμού, της επιστήμης, της τεχνολογίας και της θρησκείας και τα γενικά χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητές της. Είναι φανερό ότι σήμερα απαιτείται συστηματική μελέτη της παιδαγωγικής επικοινωνίας και ιδιαίτερα της μη λεκτικής συμπεριφοράς, η οποία λόγω του πολυσήμαντου χαρακτήρα της δημιουργεί προβλήματα στην ανάλυση και τη σωστή ερμηνεία της. Η παρούσα μελέτη, χρησιμοποιώντας ως ερευνητική μέθοδο την ανάλυση περιεχομένου, παρουσιάζει τη σχολική πραγματικότητα του περασμένου αιώνα (τέλη 19ου αρχές 20ου αιώνα) μέσα από τρία κλασικά κείμενα της σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας και επιδιώκει να προσδιορίσει τους στόχους του σχολείου, να καθορίσει οι προτεραιότητες και τις κατευθυντήριες γραμμές του και να ανιχνεύσει τις μορφές επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών. Το πρώτο υπό διερεύνηση κείμενο ότι είναι το μυθιστόρημα του Ιωάννη Κονδυλάκη (1861-1920) "Όταν ήμουν δάσκαλος" και περιγράφει την ανταγωνιστική σχέση μεταξύ δύο δασκάλων σε δημοτικό σχολείο του νομού Χανίων. Το δεύτερο είναι ένα απόσπασμα από το βιβλίο του Νίκου Καζαντζάκη (1883-1957) "Αναφορά στον Γκρέκο» και περιγράφει τις δυσάρεστες αναμνήσεις του συγγραφέα από τα σχολικά του χρόνια στο Ηράκλειο Κρήτης. Τέλος, το τρίτο κείμενο "Διηγήματα του μικρού σχολείου» του Χρήστου Χρηστοβασίλη (1861-1937), αφηγείται τα οδυνηρά σχολικά χρόνια του συγγραφέα, σε διάφορα σχολεία της Ηπείρου.

Communication is a pervasive factor in human life and composes the core of any social relationship. In terms of communication in education, it is clear that it is one of the essential features and factors that are instrumental in shaping a positive or negative climate for learning. School of course, is not an independent and neutral body, because its structure, organization, aims and methods are directly affected by the characteristics of the current socio-cultural system. Therefore, every educational system largely reflects the prevailing ideology of society and carries the imprints of history, politics, economy, culture, science, technology, religion and its general features and peculiarities. It is obvious that today a

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών

Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού

Π.Μ.Σ. «Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων»

Φυτώριο ΚΕΓΕ "Δήμητρα", Λ. Ρόδου- Καλιθέας, Ρόδος ΤΚ:85100 * Τηλ: 2241099421. Fax: 2241099420

<http://www.pse.aegean.gr/pms-msaem>

systematic study of educational communication is required and especially that of non-verbal behavior. This study, presents the school reality of the last century (late 19th and early 20th century), through three classic texts of modern Greek literature. We seek to define the objectives of school, to identify its priorities and guidelines and to detect forms of communication that prevail among teachers and students. The first text we consider is the novel of John Kondylaki (1861-1920) "When I was a teacher". This text describes the competitive relationship between two teachers of a primary school in the prefecture of Chania. The second one is an excerpt from the book of Nikos Kazantzakis (1883-1957) "Report to Greco" and describes the unpleasant school memories of the author in Heraklion, Crete. Finally, the third text "Tales of the little school" by Christos Christovasilis (1861-1937), narrates the painful school years that he had at various schools across Epirus.

426M/2009040 ΧΑΤΖΗΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΕΛΕΝΗ

Οι απόψεις των εκπαιδευτικών και Διευθυντών όσον αφορά στη συμβολή της Μουσικής Αγωγής στην εκπαιδευτική διαδικασία

Καθηγητής Ιωάννης Χατζηγεωργίου, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Έλενα Θεοδωροπούλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Εμμανουήλ Κόνσολας, Επίκουρος Καθηγητής, Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστημίου Αιγαίου

Η μουσική αγωγή διαδραματίζει ένα ρόλο εξαιρετικής σημασίας και σπουδαιότητας όχι μόνο στην καλλιέργεια που αφορά σε μουσικούς τομείς, αλλά γενικότερα στην ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού, καθώς η μουσική εκπαίδευση επιδρά στη διαδικασία κοινωνικής, συναισθηματικής, ψυχοκινητικής και πνευματικής ωρίμανσης. Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η διερεύνηση των απόψεων εκπαιδευτικών και διευθυντών σχετικά με τη συμβολή της μουσικής αγωγής στην εκπαιδευτική διαδικασία. Συγκεκριμένα, μελετήθηκαν οι απόψεις των εκπαιδευτικών γενικής παιδείας (ΕΓΠ), καθώς και των εκπαιδευτικών μουσικής αγωγής (ΕΜ), σχετικά με α) τη μουσική διδασκαλία και ενιαιοποίηση, β) τη σημαντικότητα του μαθήματος της μουσικής αγωγής στο πρόγραμμα σπουδών του δημοτικού σχολείου, και γ) τη σημαντικότητα 15 διαφορετικών στόχων του μαθήματος της μουσικής αγωγής. Στην έρευνα συμμετείχαν 222 ΕΓΠ και 11 ΕΜ οι οποίοι εργάζονται σε δημοτικά σχολεία της νήσου Ρόδου. Η συλλογή δεδομένων πραγματοποιήθηκε με μια τροποποιημένη έκδοση του ερωτηματολογίου του Hash (2010), προσαρμοσμένη στα δεδομένα και τις απαιτήσεις του ελληνικού σχολείου, του οποίου η αξιοπιστία εσωτερικής συνέπειας ελέγχθηκε και κρίθηκε ικανοποιητική (συντελεστής Cronbach's α). Για τη στατιστική επεξεργασία των απαντήσεων του δείγματος χρησιμοποιήθηκαν α) η περιγραφική στατιστική και β) η επαγωγική στατιστική (έλεγχος ανεξαρτησίας χ^2 και έλεγχος Wilcoxon). Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι και οι δυο ειδικότητες συμφωνούν πως το μάθημα της μουσικής θα πρέπει να γίνεται από ΕΜ. Οι ΕΓΠ αντιλαμβάνονται τη σημαντικότητά της και στέκονται θετικά απέναντι στο μάθημα της μουσικής και στην αξία της ως προς τη διαθεματικότητα, ιδιαίτερα οι διευθυντές, αλλά την κατατάσσουν ιεραρχικά 13η σε σημαντικότητα στο σύνολο των 17 γνωστικών αντικειμένων του προγράμματος σπουδών. Επίσης θεωρούν πως η ανάπτυξη κοινωνικών, συναισθηματικών, ψυχοκινητικών δεξιοτήτων και ανάπτυξη αυτοεκτίμησης αποτελούν τους βασικότερους στόχους του μαθήματος. Αντίθετα οι ΕΜ ιεραρχικά τοποθετούν τη μουσική δεύτερη σε σημαντικότητα, μετά την ελληνική γλώσσα. Οι τρεις από τους τέσσερις πιο σημαντικούς στόχους του μαθήματος της μουσικής για τους ΕΜ είναι η διδασκαλία τραγουδιού, η ακρόαση μουσικής και η δυνατότητα επαφής με ένα ευρύ φάσμα ειδών μουσικής, στόχοι που αφορούν στη μουσική ανάπτυξη.

Music education plays significant role not only in music development but in the general development of the child, while music education affects the process of social, emotional,

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών

Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού

Π.Μ.Σ. «Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων»

Φυτώριο ΚΕΓΕ "Δήμητρα", Λ. Ρόδου- Καλιθέας, Ρόδος ΤΚ:85100 * Τηλ: 2241099421. Fax: 2241099420

<http://www.pse.aegean.gr/pms-msaem>

psychomotor and intellectual maturation. The purpose of this study was to investigate elementary teachers' and directors' views on the contribution of music education to the educational process. In particular, the opinions of classroom teachers were studied, as well as the opinions of music teachers, with regard to a) music teaching and integration, b) the importance of the subject of music education in the elementary curriculum, and c) the importance of 15 possible outcomes of the general music program. The questionnaire was administered to 222 classroom teachers and 11 music teachers who work in primary schools of island of Rhodes. The data was collected with a modified version of a questionnaire developed by Hash (2010). The questionnaire's reliability of internal consistency was tested and found adequate (coefficient of Cronbach's α). The statistical analysis of responses of the sample involved a) descriptive statistics and b) inferential statistics (χ^2 test and Wilcoxon test). The results showed that both classroom and music teachers agree that the music lesson should be performed by a music teacher. Classroom teachers have a generally positive attitude toward music, particularly the directors, but they rank it in the 13th place of importance in the elementary curriculum (total of cognitive subjects: 17). In addition, they consider that the development of social, emotional, psychomotor skills and the development of self-esteem constitute the main outcomes of the course. On the contrary, music teachers rate music significantly less important than every other subject in the elementary curriculum except Greek language. "Singing", "listening to music" and "exposing students to a wide range of musical styles" are the three of the most important outcomes of the general music curriculum for the music teachers that are related to music development.